GEMEENTE ENSCHEDE

Voorstel Gemeenteraad E

Onderwerp	Lening 1Twente		
Portefeuillehouder	Willemijn Punte-Zwart agendaletter (E)		
Organisatieonderdeel	Cluster Concernstaf	Aangeboden aan Raad	13 november 2026
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	2600029865

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. 1Twente (Stichting Omroep Enschede) een lening te verstrekken van 250.000 euro ter aflossing van de lening aangetrokken bij de BNG Bank in 2016 door de Stichting Omroep Enschede waarvoor de gemeente borg staat
2. De te verstrekken rentedragende lening van 250.000 euro af te laten lossen in 3 termijnen van jaarlijks 83.333 euro plus rente.
3. De verdere ontwikkelingen rondom de vorming van de streekomroepen af te wachten.

Inleiding en voorgeschiedenis
Op 19 december 2016 heeft uw raad ingestemd met het voorstel om een gemeentegarantie te verstrekken voor een door de Stichting Omroep Enschede, de voorloper van 1Twente, aan te trekken lening van 250.000 euro bij de BNG Bank.

Op 7 november 2022 heeft uw raad een besluit genomen om aan 1Twente een subsidie van 290.000 euro te verstrekken. Het voorstel tot dit besluit is tot stand gekomen naar aanleiding van een financieel onderzoek, een onderzoek naar de maatschappelijke meerwaarde en de motie ‘Voortbestaan van lokale omroep 1Twente’. Het belang van een goede en onafhankelijke lokale journalistiek voor informatie, transparantie en verbinding naar inwoners is een belangrijke basis geweest om de subsidie indertijd aan 1Twente toe te kennen.

In het besluit van 7 november 2022 heeft uw raad de voorwaarden gesteld dat 1Twente uiterlijk eind 2026 zowel een lopende lening ad. 250.000 euro volledig zou hebben afgelost als het negatieve eigen vermogen hebben wegwerkt. De gemeente staat garant voor deze lening. Dit betekent dat wanneer 1Twente eind 2026 niet de volledige lening bij de BNG heeft afgelost, het resterende deel wordt verhaald op de gemeente. Het bedrag dat de gemeente in dat geval betaalt, wordt vervolgens omgezet in een schuld van 1Twente aan de gemeente.

Ofschoon de financiële situatie in de afgelopen jaren is verbeterd heeft 1Twente in het bestuurlijk overleg eind 2025 duidelijk gemaakt dat het niet lukt om én de lening eind 2026 af te lossen én gelijktijdig het negatief eigen vermogen weg te werken, zonder de continuïteit van de omroep ernstig onder druk te zetten. Wij hebben uw raad hierover in het voorjaar per brief (2600009448) geïnformeerd. Belangrijkste oorzaak is enerzijds de forse inflatie de afgelopen jaren, inclusief loonstijgingen (in het bijzonder het bij 1Twente veel voorkomende minimumloon) met een beperkte indexatie van de structurele subsidie in relatie tot de inflatieontwikkeling. Tenslotte heeft de vorming van de Streekomroep vertraging opgelopen, waardoor er nog geen duidelijkheid is over de financiering vanuit het Rijk. Wel heeft de Eerste Kamer op 27 oktober ingestemd met het wetsvoorstel. 1Twente heeft in het bestuurlijk overleg expliciet aangegeven dat zij de financiële verplichtingen aan de gemeente Enschede vanzelfsprekend wil voldoen, maar daar meer tijd voor nodig heeft.

Maatschappelijk belang 1Twente
1Twente vervult een publieke mediafunctie voor Enschede. De omroep informeert inwoners over lokale ontwikkelingen, gemeentelijk beleid, verkiezingen en mogelijkheden om mee te denken en mee te doen. Daarmee draagt 1Twente bij aan de lokale democratie, transparante besluitvorming en betrokkenheid van inwoners. Dit was één van de conclusies uit het onderzoek (Hogeschool Windesheim - Depositienr.

1Twente in de lokale gemeenschap) naar de rol van 1Twente uit 2022 in opmaat naar bestuurlijke besluitvorming over de structurele financiering van 1Twente. Daarnaast speelt 1Twente een actieve rol bij de samenwerking tussen lokale omroepen en bij de voorbereiding van de streekomroep Twente.

Hervorming publieke medialandschap
De hervorming van het lokale publieke medialandschap vormt een belangrijke context bij dit voorstel. Doel van het Rijk is professionalisering van de lokale omroepen met reductie van het aantal lokale omroepen en een nieuwe financieringsstructuur. 1Twente vervult momenteel een belangrijke rol in de voorbereiding op de vorming van de nieuwe streekomroep Twente. De omroep levert een actieve bijdrage aan de samenwerking tussen lokale omroepen in de regio en aan de transitie naar het nieuwe stelsel zoals voorzien in de nieuwe Mediawet. De invoering van het nieuwe stelsel start op 1 januari 2028. Continuïteit en bestuurlijke rust in deze overgangsperiode zijn van belang om deze ontwikkeling zorgvuldig vorm te kunnen geven. Het voorliggende voorstel draagt daaraan bij, zonder vooruit te lopen op eventuele toekomstige besluiten over de organisatie of bekostiging van de streekomroep.

Tegen deze achtergrond is verkend welke mogelijkheden er zijn om te komen tot terugbetaling, op een wijze die enerzijds recht doet aan het uitgangspunt dat publieke middelen moeten worden terugontvangen en anderzijds ruimte laat om 1Twente als lokale omroep in stand te houden. De beoogde oplossingsrichting is om deze schuld door 1Twente te laten aflossen in drie gelijke jaarlijkse termijnen, waarbij de eerste termijn eind 2026 verschuldigd is.

Publieksvriendelijke samenvatting
1Twente is de lokale omroep voor Enschede en brengt nieuws over de stad. De juridische voorloper van 1TWente, Stichting Omroep Enschede heeft nog een lening openstaan waarvoor de gemeente garant staat. 1Twente kan de lening niet op tijd terugbetalen, zonder dat het werk van de omroep in gevaar komt. Daarom stelt het college voor om 1Twente tot en met 2028 de tijd te geven om de schuld terug te betalen. Zo krijgt de gemeente het geld terug en kan 1Twente blijven werken als lokale omroep.

Gewenst effect van het besluit in relatie tot de strategische opgaven
Het in stand houden van 1Twente draagt bij aan de strategische opgave “Open Enschede” door de lokale democratie, transparante besluitvorming en betrokkenheid van inwoners te versterken. Daarnaast ondersteunt 1Twente de maatschappelijke samenhang in de stad door inwoners onafhankelijk te informeren over lokale ontwikkelingen, beleid en participatiemogelijkheden.

Argumenten
1.1Twente is niet in staat de lening van 250.000 euro af te lossen per 31 december 2026 waarvoor de gemeente garant staat.
1Twente is eind 2026 niet in staat om de in 2016 door de BNG Bank verstrekte lening af te lossen. De gemeente staat borg voor deze lening en wordt hierop aangesproken door de BNG Bank. Dat betekent dat de gemeente Enschede de schuld van 1Twente zal voldoen aan de BNG Bank. De schuld van 1Twente blijft staan maar wordt nu een schuld aan de gemeente Enschede.

1.2 Het verstrekken van deze lening is niet conform de beleidsregels voor garanties en leningen waardoor instemming van de raad nodig is.
Conform artikel 160 uit de gemeentewet is het college bevoegd tot het doen van privaatrechtelijke handelingen waartoe deze lening ook behoort. Met uw raad is afgesproken dat garanties en leningen die niet voldoen aan de beleidsregels voor garanties en leningen voor instemming worden voorgelegd. In de beleidsregels is opgenomen dat slechts nog duurzaamheidsleningen aan sportverenigingen worden verstrekt en voor het overige een gemeentegarantie kan worden verstrekt. De te verstrekken lening aan 1Twente wijkt hiervan af. Aan 1Twente wordt een rentedragende lening verstrekt. De rente wordt gebaseerd op het tarief van wat de gemeente betaald inclusief een opslag voor administratiekosten.
Nadat uw raad heeft ingestemd met dit voorstel, effectueert het college de lening door ondertekening van de overeenkomst van lening die wordt gesloten met 1Twente.

2.1. Door 1Twente de tijd te geven tot 31 december 2028 heeft 1Twente meer tijd voor de aflossing en loopt geen continuïteitsrisico.
Door 1Twente meer tijd te geven voor de aflossing van de lening van 250.000 is de bedrijfscontinuïteit gewaarborgd. Omdat de gemeente Enschede garant staat voor deze lening, nemen wij die per 31 december 2026 / 1 januari 2027 over van de BNG. 1Twente lost de lening in drie termijnen af met een jaarlijkse aflossing van 83.333 euro plus rente.

3.1. De stelselwijziging met vorming van streekomroepen loopt deels gelijk op met de periode waarin de resterende schuld wordt afgelost.
De invoering van de nieuwe Mediawet en de vorming van streekomroepen lopen deels gelijk op met de periode waarin de resterende schuld wordt afgewikkeld. Daarom is het verstandig deze ontwikkeling expliciet bij dit besluit wordt betrokken. Dit voorstel vraagt echter nog geen uitspraak over toekomstige gemeentelijke financiering na invoering van de Mediawet. Daarvoor is het nog te vroeg, aangezien er vanuit het Rijk nog geen duidelijkheid is gegeven over deze financiering. Tegelijkertijd is het van belang de continuïteit van 1Twente te waarborgen, mede gezien de actieve rol die de omroep speelt bij de ontwikkeling van de Twentse streekomroep.

3.2. Continuïteit van de publieke lokale mediafunctie is van belang, maar dit besluit gaat nu over aflossing van de geldlening.
1Twente vervult een belangrijke rol in lokale journalistiek en in de voorbereiding op de vorming van de streekomroep in Twente. Tegelijkertijd beperkt dit voorstel zich bewust tot de bestaande lening en subsidievoorwaarden. Eventuele keuzes over de financiering van 1Twente na definitieve vorming van de streekomroepen wordt later afzonderlijk aan de raad voorgelegd.

Risico's
2.1. Risico bedrijfsvoering 1Twente
Door de aflossing in drie jaarlijkse termijnen op de verstrekte lening neemt de beschikbare financiële ruimte van 1Twente af. Dit kan leiden tot druk op de exploitatie en de uitvoering van activiteiten. Door de terugbetaling te spreiden over drie perioden wordt dit risico beperkt en blijft er ruimte voor 1Twente om de publieke mediaopdracht op een verantwoorde wijze uit te voeren.

3.1. De toekomstige inrichting van het publieke mediastelsel is nog onzeker
De aflossingsperiode overlapt met de invoering van de Mediawet en de vorming van streekomroepen. Daardoor kan de context waarin 1Twente de lening aflost veranderen. Dit voorstel beperkt zich daarom tot kennisnemen van deze ontwikkeling en tot de bestaande lening en subsidievoorwaarden. Eventuele keuzes over de gemeentelijke rol of financiering na invoering van de Mediawet worden later afzonderlijk aan de raad voorgelegd. Daarmee is dit risico beheersbaar.

Kosten en financiële dekking van het voorstel
Met de voorgestelde aanpak wordt invulling gegeven aan terugbetaling van de publieke middelen, terwijl tegelijkertijd wordt voorkomen dat de omroep op korte termijn in zodanige financiële problemen komt dat haar voortbestaan in gevaar komt.

De voorgestelde oplossing heeft tot gevolg dat de gemeente op korte termijn financieel moet interveniëren omdat 1Twente in gebreke blijft bij de BNG, waarna een directe vordering van de gemeente op 1Twente ontstaat. Daarmee verschuift het risico van de bank naar de gemeente, maar wordt tegelijkertijd een beheersbare terugbetalingsconstructie gecreëerd die beter aansluit bij de financiële draagkracht van de omroep. Voor 1Twente betekent dit dat ruimte ontstaat om de bedrijfsvoering en de publieke taak voort te zetten, zonder dat op korte termijn een onoverbrugbare financiële last ontstaat. Voor de gemeente betekent deze oplossingsrichting dat de terugbetaling van publieke middelen over meerdere jaren wordt gespreid, waarbij actief gestuurd wordt op naleving van de afgesproken termijnen. Daarnaast zal aan de schuld van 1Twente aan de gemeente marktconforme rente worden toegerekend. Per saldo biedt deze aanpak een bestuurlijk evenwichtige oplossing, omdat zij zowel recht doet aan het uitgangspunt van terugbetaling als aan het belang van het behoud van een vitale lokale omroepvoorziening in Enschede.

De kasstroom ziet er als volgt uit:

	2026	**2027**	**2028**
Gemeente Enschede	-166.666 euro	83.333 euro	83.333 euro
1Twente	-83.333 euro	-83.333 euro	-83.333 euro
1Twente rente		-6.208 euro	-3.104 euro
BNG	250.000 euro		

Afweging en alternatieven
Alternatief 1: 1Twente direct laten betalen en de gemeentelijke garantstelling onmiddellijk verhalen.
Een eerste alternatief is om vast te houden aan directe terugbetaling door 1Twente en, vanuit de garantstelling van de gemeente, dit bedrag onmiddellijk volledig op de omroep te verhalen. Het effect van deze benadering is dat maximaal wordt vastgehouden aan het uitgangspunt van onmiddellijke terugbetaling van publieke middelen. Tegelijkertijd is het risico aanzienlijk dat hierdoor een acute financiële druk op 1Twente ontstaat, waardoor de continuïteit van de organisatie en de uitvoering van de lokale publieke media-opgave ernstig in gevaar kunnen komen.

Alternatief 2: De subsidie aan 1Twente beëindigen en betalingsafspraken herijken.
Een tweede alternatief is om de subsidie aan 1Twente te beëindigen en tegelijkertijd nieuwe betalingsafspraken te maken over terugbetaling van de openstaande verplichtingen. Deze richting benadrukt de eigen verantwoordelijkheid van de omroep en beperkt de structurele gemeentelijke bijdrage. Het effect hiervan is echter dat de financiële ruimte van 1Twente verder afneemt, waardoor de mogelijkheid om aan terugbetalingsverplichtingen te voldoen juist onder druk kan komen te staan. Ook bestaat het risico dat de omroep hierdoor onvoldoende middelen overhoudt om haar organisatie toekomstbestendig in te richten, wat negatieve gevolgen kan hebben voor de kwaliteit en continuïteit van de lokale omroepvoorziening.

Alternatief 3: de resterende lening geheel of gedeeltelijk kwijtschelden.
Een derde alternatief is om de resterende lening geheel of gedeeltelijk kwijt te schelden. Dit alternatief biedt 1Twente op korte termijn de meeste financiële verlichting en kan bijdragen aan stabiliteit in de exploitatie en het behoud van de omroepfunctie. Daar staat tegenover dat met deze keuze wordt afgeweken van het uitgangspunt dat verstrekte publieke middelen in beginsel moeten worden terugbetaald. Het effect hiervan is dat de gemeente financieel nadeel aanvaardt en dat een dergelijk besluit bestuurlijk en juridisch nadrukkelijk onderbouwd moet worden, mede gelet op precedentwerking en de uitlegbaarheid daarvan.

Participatie
Informeren en afstemmen met 1Twente. Het onderwerp leent zich niet voor bredere participatie.

Communicatie
In aanloop naar voorliggend voorstel is meerdere malen afstemming geweest met 1Twente. Vanzelfsprekend wordt de uitkomst van het besluit met 1Twente gecommuniceerd. Afhankelijk van de uitkomst worden nadere stappen in de uitvoering gezet.

Vervolg
Op basis van het raadsbesluit worden met 1Twente het proces voor de uitwerking afgestemd. Het gaat dan met name om het afsluiten van de lening.

Bijlagen
Raadsbesluit

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____
de Secretaris, **de Burgemeester,**

M.W. de Graaf R.W. Bleker

GEMEENTE ENSCHEDE

CST-Cluster Concernstaf A.J. de Vries

ENSCHEDE